



Konsultacje  
z zasadami

# Delibracyjne metody konsultacji

Warszawa, 16 lutego 2016

**FISE** > Fundacja  
Inicjatyw  
Społeczno  
Ekonomicznych

pracownia badań  
i innowacji  
społecznych



Projekt współfinansowany z Funduszy EOG w ramach programu Obywatele dla demokracji





## Sąd obywatelski (ang. *citizens jury*) (1/2)

- nawiązanie do tradycji instytucji ławy przysięgłych - obywateli, którzy po zapoznaniu się ze sprawą wydają uwspólnione stanowisko, czyli „werdykt” (niewiążący / wsparcie decydentów w podjęciu decyzji).
- „ławnicy” - grupa osób odpowiadająca strukturze społeczności, której dotyczy temat konsultacji.
- „świadkowie” - eksperci, których rolą jest dostarczenie rzetelnych, kompleksowych i w miarę bezstronnych informacji ławnikom.
- Czas trwania: minimum 4-5 dni (praca sądu), a całość procesu z przygotowaniem i podsumowaniem: ok 3 m-cy
- Liczba uczestników: optymalnie od 12 do 20



## Sąd obywatelski (ang. *citizens jury*) (2/2)

### Fazy:

- przygotowawcza - wyłonienie uczestników sądu;
- pierwszy dzień – integracja, zapoznanie z regułami i planem na kolejne dni;
- drugi dzień - dostarczenie możliwie obiektywnej i kompletnej wiedzy nt. przedmiotu konsultacji przez zaproszonych ekspertów.
- etap deliberacji - ścieranie się poglądów między uczestnikami sądu, wypracowanie wspólnego stanowiska





## Sondaż deliberacyjny™ (1/2)

- specyficzne połączenie elementów sondażu opinii publicznej (reprezentatywność i anonimowość) z towarzyszącą mu deliberacją - ugruntowaną w faktach i ustrukturyzowaną dyskusją między uczestnikami.
- metoda opatentowana przez prof. Jamesa Fishkina z Centrum Demokracji Deliberatywnej Stanford University;
- wyłanianie grupy uczestników wykluczające samonominację (reprezentatywny dobór losowy);
- istotą nie jest wypracowanie rozwiązania konsensusowego, ale poznanie rozkładu opinii przy zapewnieniu pełnego dostępu do informacji;
- nie zawsze organizatorami są władze publiczne;
- Czas trwania: całość procesu od 3 do 6 miesięcy
- Liczba uczestników: kilkaset (w zależności od tematu, zakresu terytorialnego)



## Sondaż deliberacyjny™ (2/2)

### Fazy:

- przygotowywanie (we współpracy z ekspertami, interesariuszami, zwolennikami poszczególnych rozwiązań) materiałów prezentujących możliwie bezstronnie rozwiązania - alternatywne scenariusze;
- pierwszy sondaż na reprezentatywnej próbie dot. opracowanych scenariuszy rozwiązań;
- spośród osób uczestniczących w sondażu losowana jest grupa (ok. 30%) i zapraszana do uczestnictwa w bezpośredniej debacie publicznej;
- uczestnicy spotykają się na 1–3 dni – podzieleni na mniejsze grupy prowadzone przez moderatorów; mogą zapraszać ekspertów lub decydentów, aby odpowiadali na pytania;
- w procedurze tajnego głosowania zebrani wyrażają swoje preferencje;
- w niektórych wypadkach: ponowne badanie sondażowe wśród osób, które brały udział w sondażu bazowym, ale nie uczestniczyły w debacie.





## Komórki planujące (1/2)

- metoda opracowana w latach 70-tych na Uniwersytecie w Wuppertalu (Niemcy) przez prof. Petera Dienela;
- w modelu kanonicznym: równoległe i wedle tego samego schematu organizacji pracuje od kilku do kilkunastu tzw. komórek planujących - każda w składzie ok. 25 losowo wybranych osób;
- praca każdej z nich przebiega w z góry ustalonym rytmie i w oparciu o ustalone „kroki”. W procesie uczestniczy także (w każdej z komórek) nie mniej niż 2 wyszkolonych, bezstronnych moderatorów;
- praca komórek może zakładać wizytowanie miejsc, których one dotyczą.
- Czas trwania: minimum 4 dni (praca „komórek”), a całość procesu z przygotowaniem i podsumowaniem:
- Liczba uczestników: od 100 do nawet 500 osób.



## Komórki planujące (2/2)

- Proces podzielony jest na 16 etapów (m.in. zdobycie wiedzy i wymiana informacji na temat zagadnienia, dyskusja nad możliwymi rozwiązaniami, analiza skutków, wysłuchanie ekspertów i interesariuszy, opracowanie obywatelskiego raportu);
- W czasie wielu z nich uczestnicy pracują w małych zespołach (po 5 os);
- W efekcie powstaje "obywatelski raport", który jest przekazywany władzom i samym uczestnikom;
- Werdykt komórek planujących jest w wielu sytuacjach wiążący dla władz i czasem traktowany jest wręcz jako alternatywa dla opcji referendalnej.





## 21<sup>st</sup> Century Town Meeting (1/2)

- metoda łączy w sobie cechy głosowania i deliberacji, a jej istotą jest przede wszystkim komunikacja pomiędzy uczestnikami procesu;
- nawiązuje do amerykańskiej tradycji spotkań całości społeczności lokalnych w koloniach Nowej Anglii;
- bazowe założenia: pogodzenie bardzo szerokiej partycypacji uczestników (duża liczba osób biorących udział w procesie) i dobrej jakości debaty oraz jej konkluzyjny charakter;
- rekrutacja następuje przede wszystkim poprzez wybrane instytucje i organizacje (np. techniką „kuli śniegowej”). Część uczestników może pochodzić z otwartej – co nie znaczy, że automatycznej – rekrutacji;
- liczba uczestników: od 100 do nawet kilkunastu tysięcy;
- Czas trwania: 1 (spotkanie), a całość procesu z przygotowaniem i podsumowaniem (min. 2 m-ce)



## 21<sup>st</sup> Century Town Meeting (2/2)

- poszczególne kwestie są dyskutowane w mniejszych grupach (ok. 10-osobowych) i syntetyzowane przez moderatorów (np. za pomocą połączonych w sieć komputerów);
- kwestie ważne z punktu widzenia dyskusji mogą być głosowane natychmiast;
- technika ta była wykorzystywana przy zagadnieniach dotyczących m.in. rewitalizacji, reformy służby zdrowia, lokalnych podatków, długofalowych wizji rozwoju poszczególnych obszarów terytorialnych (np. projekt Australia 2020).





# Miejsce dla organizacji pozarządowych?



KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW



**METODY MOŻLIWE DO  
STOSOWANIA W RAMACH  
POGŁĘBIONYCH KONSULTACJI  
PUBLICZNYCH**

grudzień 2015

[www.efs.kprm.gov.pl](http://www.efs.kprm.gov.pl)



WIADOMOŚCI | 12 stycznia 2016 r.

### Metody konsultacji publicznych – ekspertyza opublikowana przez KPRM

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów opublikowała na swojej stronie internetowej ekspertyzę pn. „Metody możliwe do stosowania w ramach pogłębionych konsultacji publicznych”. Publikacja zawiera opis kilkunastu metod prowadzenia konsultacji oraz odpowiedzi mówiące o tym, jakie uwarunkowania mogą wpływać na dobór i ewentualne łączenie metod.

[Czytaj dalej](#)

WIADOMOŚCI | 5 stycznia 2016 r.



### Wysłuchanie publiczne w sprawie tzw. „ustawy o sześciolatkach” – 9 stycznia w Warszawie

Zapraszamy do udziału w obywatelskim wysłuchaniu publicznym w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw, czyli tzw. „ustawy o sześciolatkach”, które odbędzie się na Uniwersytecie Warszawskim w budynku Auditorium Maximum 9 stycznia br. w godz. 10.00-16.00. **Zgłoszenia przyjmowane są do 7 stycznia do końca dnia.**

[Czytaj dalej](#)

NA SKRÓTY



Przeglądaj procesy, dowiedz się, jakie są standardy działania i skontaktuj z osobami, które zajmują się tym mechanizmem. [Dowiedz się więcej.](#)



Projekt systemowy, którego celem jest wzmocnienie pozycji organizacji pozarządowych w procesach konsultacji polityk publicznych na szczeblu lokalnym i centralnym. [Dowiedz się więcej.](#)



Forum Praktyków Partycypacji to wdrażanie o interaktywnej formule.

[www.partycypacjaobywatelska.pl](http://www.partycypacjaobywatelska.pl):

- aktualności
- opisy przykładów procesów partycypacyjnych
- opisy technik partycypacyjnych
- baza praktyków partycypacji
- materiały z seminariów dot. partycypacji
- biblioteka